

Βρυξέλλες, 16 Οκτωβρίου 2023
(OR. en)

14087/1/23
REV 1

AGRI 605
AGRIORG 118
AGRIFIN 123

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Αντιπροσωπίες
Θέμα:	Η κατάσταση των αγορών, ιδίως μετά την εισβολή στην Ουκρανία – Ενημέρωση από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη – Ανταλλαγή απόψεων

Ενόψει της συνόδου του Συμβουλίου (Γεωργία και Αλιεία) της 23ης και 24ης Οκτωβρίου 2023, επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες στο παράρτημα ενημερωτικό έγγραφο για το προαναφερόμενο θέμα, το οποίο περιλαμβάνει ερωτήματα που προτείνει η Προεδρία για την πλαισίωση της συζήτησης των υπουργών.

1. Η κατάσταση των γεωργικών αγορών της Ένωσης εξακολουθεί να επηρεάζεται από την απρόκλητη εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, ιδίως λόγω του αρνητικού αντικτύπου της στις τιμές της ενέργειας, των λιπασμάτων και των ζωοτροφών, του εξελισσόμενου πληθωρισμού των τιμών των τροφίμων και της παγκόσμιας μείωσης της αγοραστικής δύναμης λόγω της οικονομικής επιβράδυνσης. Τα ανωτέρω, σε συνδυασμό με τις αντίξοες καιρικές συνθήκες του καλοκαιριού, τις πρόσφατες γεωπολιτικές εξελίξεις στη Μέση Ανατολή που προκάλεσαν ακόμη μεγαλύτερη αβεβαιότητα στις διεθνείς αγορές, και την προοπτική να παραμείνει το κόστος των εισροών πάνω από τον μέσο όρο, εξακολουθούν να θέτουν προκλήσεις για την ανθεκτικότητα της γεωργίας της ΕΕ.
2. Σύμφωνα με τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές της Επιτροπής, ο συνδυασμός **αυστηρότερης νομισματικής πολιτικής** και υποτονικής οικονομικής μεγέθυνσης έχει οδηγήσει σε αναθεώρηση προς τα κάτω της οικονομικής μεγέθυνσης, η οποία θα επηρεάσει και το 2024. **Ο πληθωρισμός στον τομέα της ενέργειας** εξακολουθεί να μειώνεται, αλλά η μείωση του εφοδιασμού από τις χώρες του ΟΠΕΚ+ αναμένεται να έχει ανοδική επίδραση στις τιμές του αργού πετρελαίου το 2024. Οι τιμές του φυσικού αερίου είναι επίσης πιθανό να αυξηθούν καθώς μεταβαίνουμε προς τους χειμερινούς μήνες, παρόλο που τον Σεπτέμβριο η δυναμικότητα αποθήκευσης έφτασε το 90 %. Ωστόσο, η εξέλιξη των τιμών του φυσικού αερίου μέχρι στιγμής βελτίωσε την οικονομική προσιτότητα των αζωτούχων λιπασμάτων.
3. **Ο πληθωρισμός των τιμών των τροφίμων στην ΕΕ** σταμάτησε μεν, αλλά εξακολούθησε να βρίσκεται σε ιστορικά υψηλό επίπεδο. Μολονότι το μηνιαίο ποσοστό του πληθωρισμού τροφίμων άρχισε να μειώνεται από τον Ιούλιο του 2023, το επίπεδο των τιμών εξακολουθεί να ανησυχεί ιδιαιτέρως τους καταναλωτές, καθώς το κόστος ζωής παραμένει υψηλό και οι τιμές ενδέχεται να εξελιχθούν περαιτέρω υπό το πρίσμα της νέας συγκομιδής και των αβέβαιων εξελίξεων στην Ουκρανία. Οι χαμηλότερες τιμές ορισμένων βασικών προϊόντων στην ΕΕ που παρατηρήθηκαν τους προηγούμενους μήνες στήριξαν μια σχετική ανάκαμψη των εξαγωγών της ΕΕ, π.χ. του γάλακτος σε σκόνη. Σε κάποιες άλλες περιπτώσεις, οι εξαγωγές εξακολουθούν να πλήττονται από τον υψηλό παγκόσμιο πληθωρισμό τροφίμων και τη μικρότερη διαθεσιμότητα στην ΕΕ, που συνεπάγεται περαιτέρω αύξηση των τιμών για προϊόντα όπως το ελαιόλαδο και τα φρούτα. Πράγματι, στις γραπτές παρατηρήσεις τους, πέντε αντιπροσωπίες αναφέρουν σημαντικές απώλειες στο εισόδημα των γεωργών και απώλεια γεωργικού κεφαλαίου εξαιτίας των προαναφερόμενων λόγων και των αντίξοων κλιματικών συνθηκών.

4. Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Επιτροπής, η παραγωγή **σιτηρών** στην ΕΕ για το 2023/24 θα είναι 268,5 εκατομμύρια τόνοι (4,3 % κάτω από τον μέσο όρο πενταετίας), κυρίως λόγω των αντίξοων καιρικών συνθηκών κατά τη διάρκεια της άνοιξης και του καλοκαιριού που επηρέασαν αρνητικά ιδίως την παραγωγή **αραβοσίτου** και **κριθαριού** (-13 % και -7 % σε σύγκριση με τον μέσο όρο πενταετίας). Η χρήση σιτηρών στην ΕΕ είναι σταθερή σε σύγκριση με την τελευταία περίοδο εμπορίας, αλλά 1,4 % κάτω από τον μέσο όρο πενταετίας. Δεδομένου ότι η ζωική παραγωγή στην ΕΕ παραμένει στο σύνολό της σχετικά σταθερή (αλλά με διαφοροποιήσεις μεταξύ των ειδών), η αύξηση της χρήσης σιτηρών για ζωοτροφές αναμένεται μάλλον οριακή (+0,3 %), ενώ η χρήση σιτηρών για την παραγωγή βιοκαυσίμων εξακολουθεί να αυξάνεται (12 % πάνω από το 2022/23). Μετά από ένα ιστορικά υψηλό επίπεδο εισαγωγών σιτηρών στην ΕΕ το 2022/23, είναι πιθανό οι εισαγωγές να είναι λιγότερες μεν το 2023/24 αλλά να παραμείνουν πάνω από τον μέσο όρο πενταετίας. Η παραγωγή ελαιούχων σπόρων στην ΕΕ το 2023/24 αναμένεται να ανέλθει σε 33 εκατομμύρια τόνους (11 % πάνω από τον μέσο όρο πενταετίας), κυρίως χάρη στην εξαιρετική συγκομιδή κράμβης (13,3 % πάνω από τον μέσο όρο πενταετίας). Με παραγωγή 4,6 εκατομμυρίων τόνων, η διαθεσιμότητα πρωτεϊνούχων καλλιεργειών θα είναι επίσης μεγαλύτερη (7,7 % πάνω από τον μέσο όρο πενταετίας). Η παραγωγή **ζάχαρης** στην ΕΕ το 2023/24 προβλέπεται να είναι 15,6 εκατομμύρια τόνοι (κοντά στον μέσο όρο πενταετίας), καθώς οι εκτάσεις που έχουν φυτευτεί με ζαχαρότευτλα, οι αποδόσεις των τεύτλων καθώς και η περιεκτικότητά τους σε σάκχαρα αναμένεται να αυξηθούν. Η παραγωγή ισογλυκόζης στην ΕΕ, η οποία σύμφωνα με τις εκτιμήσεις θα μειωνόταν κατά 24 % το 2022/23 λόγω της θερινής ξηρασίας του 2022 και του μεγάλου κόστους των πρώτων υλών και των εισροών στις κύριες χώρες παραγωγής στην ΕΕ, αναμένεται να ανακάμψει εν μέρει το 2023/24. Στις γραπτές παρατηρήσεις τους, έντεκα κράτη μέλη επιβεβαίωσαν τον σημαντικό αντίκτυπο των καιρικών συνθηκών και του αυξημένου κόστους παραγωγής και ανέφεραν ότι τα δύο αυτά στοιχεία, σε συνδυασμό με αυξημένες εισαγωγές και αποδόσεις σε ορισμένες περιοχές της Ένωσης, επηρέασαν αρνητικά το εισόδημα των παραγωγών τους.

5. Η Επιτροπή εκτιμά επίσης ότι, μετά το πρωτοφανές χαμηλό επίπεδο παραγωγής **ελαιολάδου** στην ΕΕ το 2022/23, δεν αναμένεται πλήρης ανάκαμψη της παραγωγής ούτε το 2023/24, λόγω αντίξοων καιρικών συνθηκών, καθώς η παραγωγή πιθανότατα θα ανέλθει μόλις σε περίπου 1,5 εκατομμύριο τόνους. Σε συνδυασμό με τα χαμηλότερα αρχικά αποθέματα, οι τιμές παραμένουν σε πρωτοφανή υψηλά επίπεδα, τα οποία είναι πιθανό να συνεχίσουν να έχουν αρνητικές επιπτώσεις το 2023/24 στις εξαγωγές της ΕΕ (-10 %) και να μειώσουν περαιτέρω την κατανάλωση στην ΕΕ (-6 %). Η παραγωγή **οίνου** στην ΕΕ το 2023/24 ενδέχεται επίσης να μειωθεί (περίπου κατά 6 %). Η κατανάλωση οίνου στην ΕΕ ενδέχεται να ακολουθήσει την πτωτική τάση της, ενώ άλλες χρήσεις θα μπορούσαν να αυξηθούν, υποστηριζόμενες από την απόσταξη λόγω κρίσης. Ως εκ τούτου, οι εισαγωγές της ΕΕ θα εξακολουθήσουν να μειώνονται, ενώ οι εξαγωγές της ΕΕ θα μπορούσαν να παραμείνουν σταθερές, μετά τους σχετικά μεγάλους όγκους συναλλαγών πέρυσι. Οι αντίξοες καιρικές συνθήκες είναι επίσης πιθανό να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην παραγωγή μήλων (-2,4 % σε ετήσια βάση) και πορτοκαλιών (-2 %) στην ΕΕ το 2023/24. Και στις δύο περιπτώσεις, αναφέρεται κακή ποιότητα της παραγωγής που συνεπάγεται ότι περισσότερα φρούτα αναμένεται να διοχετευθούν στη μεταποίηση. Αυτό οφείλεται και στο κόστος αποθήκευσης που εξακολουθεί να παραμένει μεγάλο. Η μικρότερη διαθεσιμότητα νωπών **μήλων και πορτοκαλιών**, σε συνδυασμό με τις υψηλές τιμές καταναλωτή, είναι πιθανό να επιφέρει περαιτέρω μείωση της κατανάλωσής τους. Οι εξαγωγές νωπών φρούτων της ΕΕ αναμένεται να μειωθούν, ενώ οι εισαγωγές θα μπορούσαν να αυξηθούν, και περισσότερο για τα μήλα που θα μπορούσαν να ανακάμψουν από χαμηλά επίπεδα. Στις γραπτές παρατηρήσεις τους, τέσσερα κράτη μέλη ανέφεραν μειωμένα εισοδήματα για τους παραγωγούς τους για ορισμένα άλλα προϊόντα, όπως κεράσια, κάστανα, σαρκώδεις καρποί, λαχανικά, οίνος και ορισμένα προϊόντα βιολογικής γεωργίας, λόγω μικρότερης κατανάλωσης ή μειωμένης παραγωγής εξαιτίας αντίξοων καιρικών συνθηκών και αυξημένων εισαγωγών, ενώ ένα κράτος μέλος παρέσχε στήριξη έκτακτης ανάγκης.

6. Παρά τη συνεχή μείωση των τιμών του νοπού γάλακτος στην ΕΕ από την αρχή του έτους, οι παραδόσεις **γάλακτος** στην ΕΕ παραμένουν μάλλον σταθερές και η Επιτροπή εκτιμά ότι θα αυξηθούν κατά 0,3 % το 2023. Οι καιρικές συνθήκες ήταν ευνοϊκότερες σε σχέση με το δύσκολο 2022, γεγονός που συμβάλλει στη μείωση του κόστους των ζωοτροφών και στη βελτίωση της ποιότητάς τους, αυξάνοντας έτσι την περιεκτικότητα του γάλακτος σε στερεά (+0,2 %) και στηρίζοντας την αύξηση κατά 1 % της απόδοσης γάλακτος. Αν και η παγκόσμια ζήτηση για **γαλακτοκομικά προϊόντα** παραμένει σχετικά περιορισμένη, οι χαμηλότερες τιμές των γαλακτοκομικών στην ΕΕ αναμένεται να στηρίξουν την ανάκαμψη ορισμένων εξαγωγών, ιδίως του γάλακτος σε σκόνη. Η παραγωγή τυριών και ορού γάλακτος στην ΕΕ είναι πιθανό να επωφεληθεί από τη μεγαλύτερη διαθεσιμότητα γάλακτος και τις ανταγωνιστικές τιμές. Και στις δύο περιπτώσεις, η παραγωγή θα μπορούσε να στηρίξει αύξηση των εξαγωγών της ΕΕ κατά +1,5 % και +4,5 %, αντίστοιχα. Παρά τη μείωση των κοπαδιών γαλακτοπαραγωγικών αγελάδων και υπό κανονικές καιρικές συνθήκες, η προσφορά γάλακτος στην ΕΕ προβλέπεται από την Επιτροπή να παραμείνει σχετικά σταθερή και το 2024 (+0,2 % σε ετήσια βάση). Μολονότι οι τιμές της ενέργειας και των λιπασμάτων δεν βρίσκονται πια στην κορύφωση του 2022 και παρουσιάζουν πτωτική τάση, εξακολουθούν να είναι υψηλές σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, πράγμα που, σε συνδυασμό με τις μειούμενες τιμές του νοπού γάλακτος, τον ακόμη υψηλό πληθωρισμό στην ΕΕ και παγκοσμίως, και την αύξηση των επιτοκίων, προκαλεί αβεβαιότητα για τα περιθώρια κέρδους των γεωργών του γαλακτοκομικού τομέα το 2024. Στις γραπτές παρατηρήσεις τους, πέντε αντιπροσωπίες αναφέρουν χαμηλότερες τιμές κατά την έξοδο από τη γεωργική εκμετάλλευση για τα γαλακτοκομικά προϊόντα, γεγονός που μείωσε περαιτέρω το εισόδημα των παραγωγών.
7. Η Επιτροπή εκτιμά επίσης ότι η κατά κεφαλήν κατανάλωση **κρέατος** στην ΕΕ είναι πιθανό να μειωθεί κατά 1,5 % το 2023 λόγω του πληθωρισμού των τιμών και της μικρότερης προσφοράς στην αγορά. Η παραγωγή **βοείου κρέατος** στην ΕΕ αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω κατά -3,1 % το 2023, κυρίως λόγω διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του βοείου κρέατος και των γαλακτοκομικών προϊόντων και των μικρών περιθωρίων κέρδους. Οι εισαγωγές της ΕΕ θα μπορούσαν να μειωθούν λόγω του χαμηλού επιπέδου παραγωγής στο Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ η Νότια Αμερική δεν αντισταθμίζει πλήρως τις απώλειες εισαγωγών από το Ηνωμένο Βασίλειο. Οι εξαγωγές της ΕΕ εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν δυσκολίες με τις υψηλές εγχώριες τιμές.

Λόγω μείωσης των εκτρεφόμενων ζώων καθώς και της αφρικανικής πανώλης των χοίρων (ΑΠΧ) η παραγωγή **χοιρείου κρέατος** στην ΕΕ μειώνεται περαιτέρω κατά 6,6 % το 2023, παρά τις χαμηλότερες τιμές των ζωοτροφών. Η σταθερή εγχώρια ζήτηση και η μικρότερη ζήτηση από την Κίνα επιβραδύνουν τις εξαγωγές της ΕΕ κατά 16 % το 2023. Η παραγωγή πουλερικών στην ΕΕ θα μπορούσε να επωφεληθεί από ανάκαμψη της τάξης του 3,3 % το 2023, καθώς αποτελεί μία από τις φθηνότερες διαθέσιμες πηγές διατροφικών ζωικών πρωτεϊνών. Από την άλλη πλευρά, οι τιμές των **πουλερικών** στην ΕΕ καθιστούν τις εξαγωγές λιγότερο ανταγωνιστικές. Η Βραζιλία, η Ουκρανία και η Ταϊλάνδη στέλνουν σημαντικές ποσότητες στην ΕΕ (+12 %), ενώ το Ηνωμένο Βασίλειο καταγράφει τεράστια μείωση. Το ιστορικά χαμηλό επίπεδο κοπαδιών **προβάτων** στην ΕΕ μειώνει τις σφαγές κατά -1,8 % το 2023. Η σταθερή ζήτηση και οι υψηλές εγχώριες τιμές ευνοούν περισσότερες εισαγωγές από τη Νέα Ζηλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο (+15 % το 2023). Στις γραπτές παρατηρήσεις τους, δύο κράτη μέλη αναφέρουν υψηλότερη ή σταθερή τιμή του βοείου κρέατος, τρία κράτη μέλη αναφέρουν μείωση της ζωικής παραγωγής λόγω ζωνοδόσων και τρία κράτη μέλη αναφέρουν χαμηλότερα επίπεδα παραγωγής και εξαγωγών χοιρείου κρέατος. Μία αντιπροσωπία αναφέρθηκε στη μείωση της κατανάλωσης βοείου κρέατος. Τέλος, μία αντιπροσωπία ανέφερε δραματική μείωση του ζωικού κεφαλαίου λόγω πρόσφατων καταστροφικών πλημμυρών σε περιοχή με σημαντική γεωργική παραγωγή.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η Προεδρία θα ήθελε να ζητήσει από τις αντιπροσωπίες να εξετάσουν τα ακόλουθα ερωτήματα κατά τη συζήτηση των υπουργών.

- 1) **Υπό το πρίσμα των πρόσφατων εξελίξεων, ιδίως του πολέμου στην Ουκρανία και της πρόσφατης σύγκρουσης στη Μέση Ανατολή, και του δυνητικού αντίκτυπου τους στις προοπτικές των γεωργικών αγορών, ποιες θεωρείτε τις κυριότερες προκλήσεις που θα αντιμετωπίσουν οι γεωργικές αγορές της ΕΕ τους προσεχείς μήνες;**
- 2) **Σε σχέση με τα ανωτέρω, θεωρείτε ότι τα εργαλεία που περιλαμβάνονται στα στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ είναι αρκετά ευέλικτα ώστε να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τον δυνητικά σοβαρό αρνητικό αντίκτυπο που ενδέχεται να προκληθεί στον ευρωπαϊκό γεωργικό τομέα;**